

УДК 338.45:332.14

О. М. Рехтета,
викладач кафедри фінансів та кредиту,
Миколаївський національний університет ім. В.О. Сухомлинського

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНУ

A. Rehteta,
lecturer of the Department of Finance and credit of the V. A. Sukhomlinsky Nikolaev national University

ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISMS OF ATTRACTING FOREIGN INVESTMENT IN THE INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE REGION

У статті досліджено організаційно-економічний механізм залучення іноземних інвестицій в інноваційний розвиток регіону. Запропоновано ряд заходів ефективного протистояння загрозам критичного характеру. Проведено аналіз структурних зрушень у виробничій сфері Миколаївської області, який здійснено з використанням методичного підходу, заснованого на оцінці зв'язку впливу цінового фактору на структурні коефіцієнти видів діяльності виробничої сфери регіону в поточних і порівнянних цінах. Представлено схему формування системи інвестиційної безпеки Миколаївської області. Виділено найважливіші критерії та індикатори безпеки з урахуванням факторів інвестиційних ризиків.

In the article the organizational and economic mechanism of attracting foreign investment in the innovative development of the region. The proposed several measures effectively address threats critical. The analysis of structural changes in production Mykolaiv region who carried out using methodical approach based on assessing the impact of the price factor due to structural factors of the production sphere of activities of the region in the current and comparable prices. The scheme forming the system of investment security Mykolaiv region. Selected key safety criteria and indicators, taking into account the factors investment risks.

Ключові слова: інвестиції, управління інвестиціями, інвестиційні ризики, інвестиційна привабливість регіону, інвестиційний клімат регіону, інноваційний розвиток регіону, інвестиційна безпека.

Key words: investment, investment management, investment risk, the investment attractiveness of the region, investment climate in the region, innovative development of the region, investment security.

ВСТУП

На сучасному етапі технологічного розвитку України, основним завданням виступає переозброєння всіх галузей і регіонів народного господарства з тим, щоб увійти в число розвинених країн, які зможуть освоїти VI технологічний уклад. Перехід до стійкого економічного зростання — нагальна проблема розвитку економіки України, успішне вирішення якої, в першу чергу, залежить від масштабного припливу інвестицій в реальний сектор економіки. Важливим каталізатором зростання економіки в даний час є іноземні інвестиції, які виступа-

ють у ролі резерву розвитку прогресивних виробничих технологій, дозволяють поліпшити культуру управління за рахунок іноземного досвіду ефективного менеджменту, розвивати необхідну для виходу продукції на світовий ринок інфраструктуру та підвищувати якісний рівень персоналу[7].

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою дослідження є дослідження механізмів формування і реалізації регіональної структурно-інвестиційної стратегії економічного росту.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ПУБЛІКАЦІЙ

Вивченню та узагальненню проблем регіональної структурно-інвестиційної стратегії економічного росту присвячено фундаментальні дослідження українських вчених-регіоналістів, зокрема глибиною і широтою охоплення досліджуваних проблем характеризуються наукові праці О.М. Алімова, А.І. Амоші, С.І. Бандура, П.П. Борщевського, В.М. Геєця, Б.М. Данилишина, М.І. Долішного, С.І. Дорогунцова, Л.М. Зайцева, Т.А. Заяць, А.О. Єпіфанова, В.Ф. Євдокимова, В.І. Куценко, І.І. Лукінова, А.С. Лисецького, Ю.П., Лебединського, Ю.В. Макогон А.Г. Мазура, В.К. Мамутова, В.Ф. Столярова, Л.П. Симоненка, О.П. Сологуб, М.І. Фашевського, В.І. Пили, В.А. Поповкіна, М.Ф. Тимчука, Л.Г. Чернюк, М.Т. Чумаченка, В.Ф. Филипенка.

Наукові здобутки вчених мають велике значення. Проте, проблема управління регіональним розвитком потребує подальшого дослідження, бо докорінно змінились внутрішні і зовнішні умови функціонування господарства регіональних систем, набуває нового значення і трансформується управління регіональним розвитком, орієнтуючись на забезпечення комплексності і економічної ефективності.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Регіональна інноваційна система розглядається як сукупність державних, приватних та громадських організацій, іноземних інвесторів, громадян, а також механізмів їх взаємодії з впровадження нових знань і технологій. Інноваційна діяльність стає вектором соціально-

економічного зростання регіону, а формування інноваційної системи регіону ґрунтується на наступних базових елементах: розвиток інноваційної інфраструктури, насичені сфери інновацій висококваліфікованими кадрами, удосконалення законодавчої бази. Використовуючи важелі управління, керівники регіонального рівня впливають на значення вимірних параметрів, що, в кінцевому підсумку, сприяє соціально-економічному розвитку регіону.

У той же час, регіональну інноваційну систему не можна зводити лише до переліку індикаторів і окремих властивостей її елементів. Формована система покликана забезпечити здійснення переходу регіону від інерційного до інноваційного шляху розвитку, з урахуванням вкладень іноземних інвестицій. Управління процесами, що відбуваються, забезпечує підтримку інноваційної активності і виключає недосконалість та неефективність окремих ланок.

В умовах ринкової економіки, територіальні утворення конкурують між собою. Території ведуть боротьбу за залучення інвестицій, створення нових робочих місць і, в кінцевому підсумку, за підвищення рівня життя населення і перспективи інноваційного розвитку. Домогтися цього можна, покращуючи загальні умови виробничої діяльності, розвитку бізнесу, роблячи територію привабливою для проживання та тимчасового перебування. При цьому повинна проявлятися інвестиційна активність підприємств, організацій та всіх органів влади і управління. Основними елементами організаційно-економічного механізму

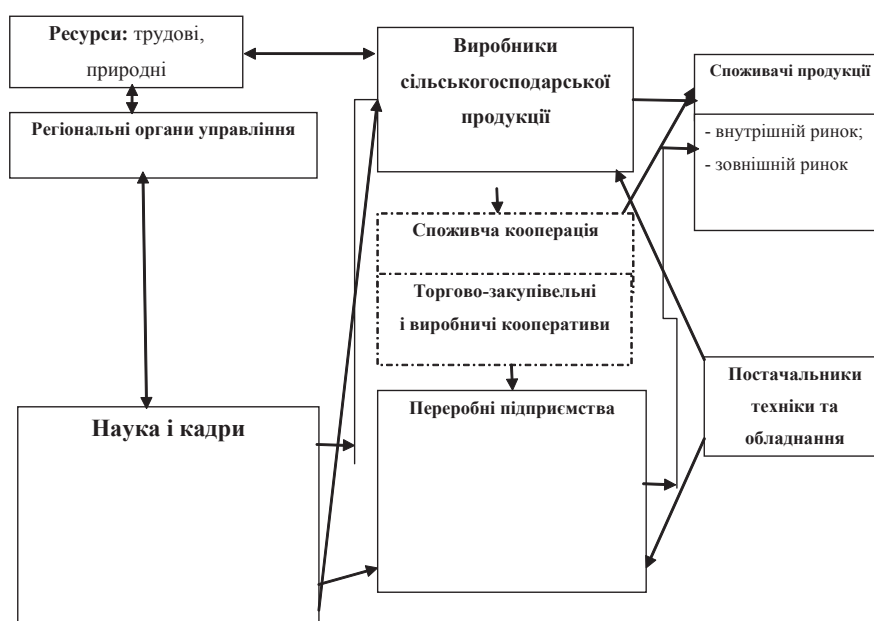

Рис. 1. Схема агропродовольчого кластеру

залучення інвестицій в регіон є: прозора, ґрунтовна законодавча система; встановлені фінансові та податкові преференції; наявність індустріальних парків з готовою інфраструктурою; повна адміністративна підтримка, що виключає довгі процедури; єдність проектної команди інвестора та адміністрації області; свобода вибору підрядників і партнерів; виключення прихованих і додаткових витрат [6].

Світова та вітчизняна практика демонструє, що кластерний підхід здатний докорінно змінити зміст регіональної політики. Керівництво регіону має усвідомити всі переваги формування кластерів, тому використовувати для їх розвитку, не тільки власні ресурси, а й приваблювати ресурси організацій, консалтингових та інших компаній, що мають досвід роботи в проєктах по формуванню кластерних систем. Інтерес зарубіжних партнерів викликають кластери, пов'язані з АПК, машинобудуванням, наукомісткими виробництвами, харчовою промисловістю і виробництвом будматеріалів.

Кластерний розвиток застосовується як ефективний механізм підвищення конкурентоспроможності економіки території. Успішність реалізації завдань стратегічного управління, реалізованих на основі розвитку кластерів у виробничій сфері, виражена в структурній перебудові регіональної економіки. Можливо представити Агропродовольчий кластер (рис. 1), двома напрямками — рослинництвом і тваринництвом.

До даного кластера буде оціночно залучено більше 4% економічно активного населення.

Продукція агропродовольчого кластера спрямована на забезпечення внутрішнього ринку продовольчими товарами, зовнішнього ринку — консервами за умови їх виробництва за інноваційними технологіями та відповідності стандартам якості. Продукція агропродовольчого комплексу затребувана на внутрішньому ринку. Частка власних витрат при виробництві харчової продукції складе 80%.

Значно збільшити обсяг іноземних інвестицій в економіку регіону допоможе продаж такого продукту, як індустріальні парки. Створення індустріальних парків з якісною пропозицією майданчиків, обладнаних необхідною інженерною інфраструктурою для розміщення нових виробництв, забезпечує збалансовану індустріальну забудову регіону, узгоджену з розвитком транспортної, інженерної та соціальної інфраструктур, з урахуванням перспектив розвитку трудових ресурсів. Місія технопарків полягає у створенні ефективно діючої

системи підтримки та просування наукомістких, інноваційних проєктів від моменту зародження наукової ідеї до організації серійного випуску продукції. Вони покликані забезпечити не тільки сприятливі умови для виведення на ринок наукоємної продукції з високою доданою вартістю, а й системний розвиток інфраструктури підтримки високотехнологічного бізнесу [1].

Створення промислових зон і технопарків дозволяє не тільки залучати в регіон виробництва, орієнтовані на зростаючі внутрішній і зовнішній ринки, а й закладати заділ для майбутнього розвитку регіону. Для залучення зовнішніх інвестицій повинен бути сформований і постійно оновлюватися банк даних по інвестиційним майданчикам та об'єктам нерухомості, придатним для розміщення виробництв, продовжує формуватися сприятливий інвестиційний імідж області. Повинен бути організований індивідуальний супровід інвестиційних проєктів, здійснюватися моніторинг їх реалізації, попереджатися критичні ситуації, пов'язані з реалізацією проєктів.

Може бути запропонований ряд заходів ефективного протистояння загрозам критичного характеру як зовнішнім, так і внутрішнім. У зв'язку з цим, з'являється необхідність:

- у створенні рівних умов вітчизняним та іноземним виробникам;

- у залученні сучасних технологій за допомогою створення альянсів з діючими українськими підприємствами,

- у формуванні системи підготовки фахівців для технологічних кластерів, що використовують сучасне закордонне обладнання.

Активний інвестиційний процес дозволить створити позитивну динаміку розвитку промисловості в регіоні.

Але внаслідок небажання передавати технології, ноу-хау, в даний час іноземні інвестори віддають перевагу створенню на території України підприємств виключно зі 100% іноземним капіталом [2].

Іноземні інвестиції повинні бути вітчизняним підприємствам традиційної промисловості джерелом відсутнього капіталу для модернізації виробництв цих підприємств, джерелом інтелектуальної власності, передової техніки і технології, управлінського досвіду, які можуть стати основою вітчизняних розробок конкурентоспроможної продукції, підвищення якості менеджменту, культури виробництва.

Однак практично немає прикладів контракти, створення спільних підприємств іноземних компаній з місцевими профільними това-

Таблиця 1. Динаміка структурних змін обороту організацій виробничої сфери Миколаївської області в поточних цінах відповідних років, %

Вид економічної діяльності	2011 р. (+, -)	2012 р. (+, -)	2013 р. (+, -)	2014 р. (+, -)	2014 р. до 2011 р. (+, -)
Сільське господарство	+0,6	-1,5	-0,1	-0,2	-1,2
Видобуток корисних копалин	-3,2	-9,3	-12,1	-5,6	-30,2
Обробні виробництва	+0,6	-0,4	+0,7	-1,1	-0,2
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	-10,6	-0,9	+0,4	+3,0	-8,1
Будівництво	+17,0	+12,5	+12,0	-10,7	+30,8
Торгівля	+2,5	+2,2	-0,8	-0,5	+3,4
Транспорт і зв'язок	-6,8	-2,6	-0,1	+15,0	+5,5

Таблиця 2. Динаміка структурних змін обороту організацій виробничої сфери Миколаївської області в порівняних цінах 2011, %

Вид економічної діяльності	2011 р. (+, -)	2012 р. (+, -)	2013 р. (+, -)	2014 р. (+, -)	2014 р. до 2011 р. (+, -)
Виробнича сфера	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Сільське господарство	+1,1	-1,6	-0,2	-0,1	-0,8
Видобуток корисних копалин	-8,2	-9,5	-9,7	-3,9	-31,3
Обробні виробництва	+0,8	-0,5	+0,6	-1,0	-0,1
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	-10,0	-1,1	+0,2	+0,8	-10,1
Будівництво	+19,6	+12,4	+9,6	-9,9	+31,7
Торгівля	+3,0	+3,4	-1,0	-0,5	+4,3
Транспорт і зв'язок	-6,2	-2,7	+0,1	+15,2	+6,4

ровиробниками. Інтереси вітчизняних товаровиробників не враховуються, не використовуються їх величезні можливості. Об'єктивно стан більшості з них залишається незадовільним, а умови, в яких вони працюють, неперівнянні з умовами, створеними для іноземних інвесторів. Все це призводить до збереження периферійного, підпорядкованого становища регіону в сфері технологічного обміну [4].

На жаль, інноваційна складова згаданих інвестиційних процесів відсутня, хоча іннова-

ційний шлях розвитку декларується як стратегічний напрям для економіки Миколаївської області. Основа забезпечення сталого сучасного економічного зростання — модернізація економіки на передовій науково-технічній основі, а не просто збільшення обсягу промислового виробництва і деяке збільшення заробітної плати працівників. Сьогодні іноземні інвестиції в регіон орієнтовані на створення промислових зон, а не

на повноцінний цикл від розробки продукції до її виробництва і реалізації.

Необхідно стимулювати скорочення невикористовуваних потужностей, площ, покращувати показники фондівіддачі, продуктивності праці та інші найважливіші економічні показники підприємств традиційної промисловості області. Це, в свою чергу, буде знижувати дефіцитність майданчиків в індустріальних зонах, витрати по організації нових індустріальних зон.

Таблиця 3. Вплив цінового фактору на структурні коефіцієнти ЗЕД виробничої сфери Миколаївської області, %

Вид економічної діяльності	2011 р. (+, -)	2012 р. (+, -)	2013 р. (+, -)	2014 р. (+, -)
Сільське господарство	-16,1	-25,0	-20,0	-30,8
Видобуток корисних копалин	+13,4	+18,5	+17,5	+10,6
Обробні виробництва	-9,5	-5,9	-4,3	-7,7
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	-4,7	-3,3	-1,6	+13,0
Будівництво	-7,8	-5,5	-0,2	-1,9
Торгівля	-14,7	-22,2	-28,5	-20,9
Транспорт і зв'язок	-7,6	-9,4	-13,5	-4,5

Таблиця 4. Розрахунок структурного галузевого зсуву у виробничій сфері Миколаївської області, %

	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2011–2014 рр.
Коефіцієнт інтенсивності структурного зрушення в поточних цінах	5,9	4,2	3,7	5,2	11,3
Темпи зростання обороту організацій виробничої сфери в поточних цінах	152,3	146,1	162,0	107,4	254,2
Коефіцієнт інтенсивності структурного зрушення в порівнянних цінах, 2011 р.	7,0	4,4	3,0	4,6	12,1
Темпи зростання обороту організацій виробничої сфери в порівнянних цінах, 2011 р.	122,8	127,0	137,7	103,3	180,5

Для визначення ефективності та пропорційності діючої структури виробничої сфери регіону, вибору пріоритетів розвитку видів економічної діяльності прийнятний методичний прийом структурних змін для більш детального аналізу виробничої сфери. Даний метод інтерпретований стосовно виробничої сфери регіону, відповідно до чого проводяться розрахунки і отримані оцінки видів економічної діяльності, причин структурних зрушень і стійкості структури виробничої сфери регіону [5].

Аналіз структурних змін виробничої сфери Миколаївської області в поточних цінах показав наступні структурні зрушення з ЗЕД (табл. 1):

- зниження частки сільського господарства (на -1,2%);
 - збільшення питомої ваги торгівлі (на +3,4%);
 - значне зниження питомої ваги видобутку корисних копалин (на -30,2%);
 - зниження частки виробництва та розподілу електроенергії, газу та води (на -8,1%);
 - незначне зниження питомої ваги обробних виробництв (на -0,2%);
 - збільшення частки будівництва (на +30,8%);
 - збільшення частки транспорту і зв'язку (на +5,5%).
- З невеликими відхиленнями аналогічна спрямованість структурних зрушень, характер-

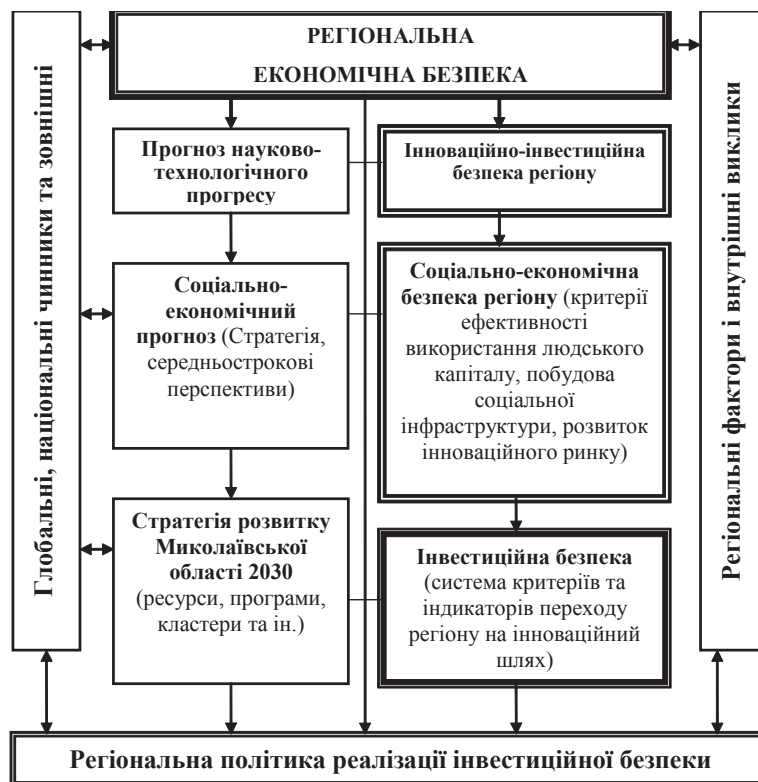

Рис. 2. Формування системи інвестиційної безпеки в Миколаївській області

Таблиця 5. Критерії та індикатори безпеки з урахуванням факторів інвестиційних ризиків

Критерії	Індикатори
Динаміка і якість переходу від інерційного шляху розвитку до інноваційного	1. Частка накопичення валових інвестицій в ВРП
	2. Співвідношення темпів приросту інвестицій і темпів приросту ВРП
	3. Рівень оновлення та модернізації основного капіталу
	4. Частка приток іноземних інвестицій в ВРП
	5. Частка відтоків іноземних інвестицій в ВРП
Стратегічні пріоритети соціально-економічного розвитку регіону	1. Галузеві пріоритети інвестування наукоємного виробництва
	2. Регіональні пріоритети розміщення та інвестування об'єктів і розвитку соціальної сфери
	3. Міжрегіональні та міжгалузеві пріоритети розвитку ринкових зв'язків
Пріоритети зростання доходів (рентабельності) та ефективності виробництва	1. Окупність і рентабельність інвестиційних проєктів з урахуванням дисконтування
	2. Влад в природи ВРП і в бюджетну ефективність
	3. Підвищення конкурентоспроможності та наукоємності продукції

на для економічного розвитку регіону, оцінена в порівняних цінах 2011 року, стає найбільш вираженою (табл. 2).

Оцінка впливу цінового фактору на структурні коефіцієнти показує негативний вплив цінового фактору за видами економічної діяльності виробничої сфери регіону (табл. 3).

Аналізуючи дані в таблиці 3, можна зробити висновок, що вплив цінового фактору на види економічної діяльності виробничої сфери було диференційовано: видобуток корисних копалин, виробництво та розподілення електроенергії, газу та води отримували значну надбавку у вартісному вираженні, що пояснюється більш швидким зростанням цін на товари та послуги і щорічним зростанням обороту в даних видах діяльності під впливом цінового чинника. В інших видах економічної діяльності відбулися негативні зміни в структурі виробничої сфери під впливом цін.

Коефіцієнт інтенсивності структурного зрушення у виробничій сфері регіону (табл. 4) показує значне зростання в поточних цінах (11,3%), у порівняних цінах коефіцієнт структурних змін (12,1%). Це дозволяє зробити висновок: чим вище цей індекс, тим більше діюча структура схильна до структурних змін; отже, економіка регіону піддана кардинальним трансформаціям в структурі. Ці характерні риси притаманні економіці відновлювального зростання [3].

Пік структурного зрушення відзначався в 2012 році в поточних цінах 5,9% і в порівняних 7,0% і був викликаний значними змінами за такими видами діяльності: видобуток корисних копалин (3,2% і 8,2%), виробництво та розподілення електроенергії, газу та води (10,6% і 10,0%), транспорт та зв'язку (6,8% і 6,2%) та будівництво (17% і 19,6%).

Позитивний ефект відзначався в 2014 році в порівняних цінах 2011 року за такими видами діяльності: транспорт та зв'язок (в 3,1 раза), будівництво (у 6,6 раза), обробні виробництва (+ 98,6%).

Основною причиною структурних змін стали значні інвестиції, що направляються на відновлення зруйнованих об'єктів економіки і соціальної сфери регіону в рамках державних цільових програм.

У цілому аналіз інтенсивності структурних зрушень в економіці регіону показав, що структура виробничої сфери досить нестійка, структуризація економіки за весь період не супроводжувалася досягненням позитивних структурних зрушень, хоча відзначалися незначні зміни в структурі виробничої сфери. Зростання

обороту організацій виробничої сфери відбувалося в значній мірі за рахунок збільшення інвестицій, що спрямовуються на відновлення об'єктів економіки і соціальної сфери регіону, в рамках державних цільових програм, диференціації цін.

Очевидно, що така структура виробничої сфери в умовах економіки відновлювального зростання регіону природна, але регіональна політика повинна бути націлена на стійке економічне зростання, повинна вимагати проведення структуризації виробничої сфери економіки регіону та перепрофілювання її спеціалізації за допомогою створення кластерів.

Ситуація, що склалася, визначила необхідність розгляду, питань забезпечення економічної безпеки діяльності по залученню іноземних інвестицій. Для цього необхідна систематизація підходів до визначень усіх рівнів економічної безпеки. Ми розглядаємо економічну безпеку діяльності по залученню іноземних інвестицій як систему соціально-економічних відносин на всіх її рівнях, з позицій протидії зовнішнім і внутрішнім критичним загрозам. На рисунку 2 представлена схема формування системи інвестиційної безпеки Миколаївської області.

ВИСНОВОК

Регіональна інвестиційна безпека визначається як такий стан соціально-економічних відносин регіональної економічної системи, при якому вона здатна ефективно протистояти всім загрозам критичного характеру. При залученні іноземного капіталу, необхідно враховувати всі рівні безпеки: міжнародний, національний та регіональний. Це дозволяє визначити місце регіональної інвестиційної безпеки і

виявити єдність процесів забезпечення безпеки на всіх рівнях. На регіональну інноваційну безпеку при залученні іноземних інвестицій впливають як чинники, пов'язані з міжнародною та національною економічною безпекою, так і пов'язані з економічною безпекою окремих господарюючих суб'єктів і громадян.

Нами виділено такі показники, що характеризують здатність економіки до стійкого зростання:

1. Динаміка зміни валового регіонального продукту (ВРП) на території.

2. Інвестиційна безпека. Здатність економіки території до зростання і розширеного відтворення.

3. Виробнича безпека. Здатність виробничого потенціалу адекватно реагувати на падіння промислового виробництва на території.

4. Науково-технічна безпека. Підтримання науково-технічного потенціалу територій і збереження провідних вітчизняних наукових шкіл.

5. Зовнішньоекономічна безпека. Залежність економіки територій від розвитку експорту найважливіших видів продукції і продовольства.

6. Енергетична безпека. Здатність задовольняти потребу економіки в паливно-енергетичних ресурсах.

7. Фінансова безпека. Стійкість фінансової системи території.

Здатність забезпечення прийняттого рівня існування на території характеризується наступними показниками:

1. Соціальна безпека.

2. Демографічна безпека. Стійкість до депопуляції на території.

3. Виключення криміналізації суспільства і сфер господарської та фінансової діяльності на території.

4. Продовольча безпека. Забезпечення душевого споживання сільськогосподарської продукції на території відповідно до медичних норм харчування.

З урахуванням факторів інвестиційних ризиків, нами виділені такі найважливіші критерії та індикатори безпеки (табл. 5).

Література:

1. Егоров П.В. Стратегическое управление привлечением иностранных инвестиций в экономику Украины [Текст]: моногр. / П.В. Егоров, Э.Ю. Терещенко. — Донецк: Юго-Восток, 2005. — 167 с.

2. Инвестиционный менеджмент [Текст]: учеб. пособ / В.И. Голиков, И.В. Голиков, А.Е. Еганов, Н.В. Фатеев; Нац. ун-т кораблестр.

им. адм. Макарова, Ин-т последип. образования. — Николаев: [НУК], 2008. — 219 с.

3. Касич А.О. Развитие инвестиционно-инновационных процессов в Украине: джерела, оцінка, перспективи [Текст]: монографія / А.О. Касич; Кременчуцьк. держ. політех. ун-т ім. М. Остроградського. — Кременчук: Кременчуцька міська друкарня, 2008. — 406 с.

4. Кириленко О. П. Теорія і практика бюджетних інвестицій [Текст]: [моногр.] / О.П. Кириленко, Б.С. Малиняк. — Тернопіль: Екон. думка, 2007. — 286 с.

5. Пересада А.А. Фінансові інвестиції [Текст]: підруч. / А.А. Пересада, Ю.М. Коваленко; Київськ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. — К.: КНЕУ, 2006. — 726 с.

6. Пехник А.В. Іноземні інвестиції в економіку України [Текст]: навч. посіб. / А.В. Пехник; Львівськ. нац. ун-т ім. Івана Франка. Ф-т міжнар. відносин. — К.: Знання, 2007. — 335 с.

7. Романенко В.А. Регіональна диференціація в економіці України [Текст] / В.А. Романенко, І.С. Калініченко // Економіка України. — 2001. — №6. — С. 78—81.

References:

1. Ehorov, P. V. (2005), *Stratycheskoe upravlenye pryvlechenyem ynostrannykh ynvestytsyj v ekonomyku Ukrainy* [Strategic management of the attraction of foreign investments into economy of Ukraine], Naukova dumka, Donetsk, Ukraine.

2. Holykov, V.Y. Holykov, Y.V. Ehanov, A.E. and Fateev, N.V. (2008), *Ynvestytsyonnyj menedzhment* [Investment management], Naukova dumka, Nykolaev, Ukraine.

3. Kasych, A.O. (2008), *Rozvytok investytsijno-innovatsijnykh protsesiv v Ukraini: dzherela, otsinka, perspektyvy* [Development of investment and innovation processes in Ukraine: sources, assessment and prospects], Naukova dumka, Kremenchuk, Ukraine.

4. Kyrylenko, O. P. And Malyniak, B.S. (2007), *Teoriia i praktyka biudzhetynykh investytsij* [Theory and practice of budget investments], Naukova dumka, Ternopil, Ukraine.

5. Peresada, A.A. and Kovalenko, Yu.M. (2006), *Finansovi investytsii* [Financial investment], Naukova dumka, Kyiv, Ukraine.

6. Pekhnyk, A. V. (2007), *Inozemni investytsii v ekonomiku Ukrainy* [Foreign investment in Ukrainian economy], Naukova dumka, Kyiv, Ukraine.

7. Romanenko, V. A. (2001), "Regional differentiation in Ukraine's economy", *Ekonomika Ukrainy*, vol. 6, pp. 78—81.

Стаття надійшла до редакції 13.08.2015 р.